

Nr 2155

av herrar Pettersson i Lund och Stadling
i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973:181 angående ändrade
regler för beskattning av periodiska understöd, m. m.

Kungl. Maj:t föreslår i proposition 1973:181 att avdragsrätten för frivilligt periodiskt understöd begränsas till 5 000 kr. per år och mottagare.

Detta är ett framsteg, men ingalunda tillräckligt. Enligt vår mening vore det riktigare att helt avskaffa den skattemässiga avdragsrätten för detta ändamål. I likhet med vad som gäller för understöd för studier, bidrag till religiösa samfund och andra organisationer m. m. bör stöd kunna lämnas utan att givaren för egen del kräver skattelättnader. Det förtjänar också att påpekas att avdragsrätt för frivilligt periodiskt understöd ej tillåts i övriga nordiska länder.

Reglerna för avdragsrätt för periodiskt understöd är av gammalt datum och återspeglar därmed de värderingar och de hjälpbehov som existerade i sekelskiftets Sverige.

Med den kraftiga utbyggnaden av den sociala välfärdspolitiken bör behovet av att via skatteavdrag understödja denna form av inkomstöverföringar kraftigt ha minskat även i vårt land. Några garantier finns inte heller för att de periodiska understöden, som till stor del bekostas av andra skattebetalare, kommer mer behövande personer till del. Tvärtom torde det snarare vara undantag än regel att fattiga människor har vänner eller anhöriga som har möjlighet att lämna några sådana bidrag.

Existerar det brister i det sociala välfärdssystemet bör detta i stället byggas ut, snarare än att man går vägen att bibehålla olika skatteavdrag.

Att avdragsrätten fortfarande föreslås kvarstå utgör enligt vår uppfattning en direkt inbjudan till skattefusk p. g. a. de stora kontrollsvårigheter som med nödvändighet existerar. Avdragsrätten har också den effekten att ju mindre reellt behov av skatteavdrag som föreligger hos "givaren" desto större blir den av samhället beviljade skattelättnaden för honom.

Det finns slutligen anledning att påpeka att såväl LO som TCO i remissyttranden har avstyrkt fortsatt avdragsrätt för frivilligt periodiskt understöd. Även 1972 års skatteutredning har samma uppfattning. Landsorganisationen skriver bl. a.:

LO finner att det är nödvändigt att stänga den skatteflyktsmöjlighet som de nuvarande reglerna om frivilligt periodiskt understöd innebär. Eftersom det - bl. a. mot bakgrund av de många utredningar som försökt lösa problemet - tycks vara omöjligt att finna en lösning som förenar kraven på enkelhet vid taxeringen och en godtagbar kontroll av att bidragen verkligen bara utgår då starka sociala skäl finns, kan LO inte finna annat än att avdragsrätten för frivilliga periodiska understöd helt

bör slopas. Mot bakgrund av samhällsutvecklingen i övrigt kan LO inte heller finna att detta skulle ge ett oacceptabelt resultat.

Skulle det emellertid vara så att skatteutskottet anser att en viss avdragsrätt för frivilligt periodiskt understöd skall finnas kvar under en övergångstid bör avdragsrätten enligt vår uppfattning maximeras till 2 500 kr. per år. Detta belopp överensstämmer med det föreslagna skatteavdrag som högst medges för s. k. legalt periodiskt understöd för icke hemmavarande barn under 18 år.

Det torde få ankomma på skatteutskottet att utarbeta förslag till erforderliga lagändringar.

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

1. att riksdagen i anledning av propositionen 1973:181 beslutar att avdragsrätt vid beskattningen för frivilligt periodiskt understöd ej skall medges,
2. att riksdagen, om yrkandet under 1 ej bifalles, i anledning av proposition 1973:181 beslutar att avdragsrätt för frivilligt periodiskt understöd får uppgå till högst 2 500 kr. per år och mottagare.

Stockholm den 20 november 1973

LENNART PETTERSSON (s)
i Lund

OTTO STADLING (s)